

Dosarul nr. 2r-10/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud.V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul
Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva Firmei de Producție și Comerț „Tehsib
Impex” Societate cu răspundere limitată, Ștefan Poian și Ninei Poian cu privire la
încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost
respinsă cererea depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” cu privire la
scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel și a încheierii din
17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de
apel depusă de către Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”,

constată:

La data de 23 ianuarie 2017, CA „Mihail Durnescu” a depus cerere de chemare
în judecată împotriva FPC „Tehsib Impex” SRL, lui Ștefan Poian și Ninei Poian cu
privire la încasarea datoriei.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 6 din CEDO, art. 20, 115 din
Constituția RM, art. 7, 96, 166, 167, 174, 175 alin. (1) lit. a), 176 CPC, art. 8, 11, 16,
514, 572, 573, 585 Cod civil, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, încasarea
datoriei în beneficiul CA „Mihail Durnescu” de la FPC „Tehsib Impex” SRL în sumă
de 99000 de lei și 7200 euro, de la Nina Poian în sumă de 11000 de lei și 4500 euro,
de la Ștefan Poian în sumă de 236000 de lei și 8800 euro, încasarea dobânzii de
întârziere în beneficiul CA „Mihail Durnescu” de la FPC „Tehsib Impex” SRL în
sumă de 65209,24 de lei și 4250,07 euro, de la Nina Poian în sumă de 7001,72 de lei
și 3112,34 euro, de la Ștefan Poian în sumă de 140167,62 de lei și 5257,26 euro,
încasarea de la FPC „Tehsib Impex” SRL, Nina Poian și Ștefan Poian în beneficiul
CA „Mihail Durnescu” a cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,
acțiunea depusă de CA „Mihail Durnescu” a fost respinsă. A fost încasat de la CA
„Mihail Durnescu” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 23571,68 de lei.

La data de 07 august 2017, CA „Mihail Durnescu” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia, scutirea de la plata taxei de stat, casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La data de 11 decembrie 2017, prin intermediul adresei poștale electronice, CA „Mihail Durnescu” a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia, scutirea de la plata taxei de stat, casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cauza civilă a fost ridicată de la examinare în ordine de apel și restituită în prima instanță pentru corectarea greșelii strecurate în hotărâre.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani a fost corectată eroarea materială din partea introductivă a hotărârii din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani prin înlocuirea în partea introductivă a hotărârii a datei „2 august 2016” cu data „2 august 2017”.

Prin încheierea din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea CA „Mihail Durnescu” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de CA „Mihail Durnescu”, acordând apelantului un termen rezonabil până la 10 septembrie 2018 pentru depunerea prin intermediul biroului de audiență a Curții de Apel Chișinău a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 17678,76 lei.

La 16 iulie 2018, CA „Mihail Durnescu” a declarat recurs împotriva încheierii din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii recurate cu transmiterea cauzei la rejudecare la faza examinării cererii de apel.

Prin încheierea din 08 august 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost restituit recursul declarat de CA „Mihail Durnescu”.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de CA „Mihail Durnescu” din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

La data de 14 noiembrie 2018, CA „Mihail Durnescu” a declarat recurs nemotivat împotriva încheierii din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea CA „Mihail Durnescu” privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel și încheierii din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către CA „Mihail Durnescu”, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor recurate cu remitere cauzei în instanța de apel la faza primirii cererii de apel.

La data de 16 ianuarie 2019 CA „Mihail Durnescu” a depus cerere de recurs suplimentară împotriva încheierii din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea CA „Mihail Durnescu” privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel și încheierii din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituită cererea de apel.

În cererea de recurs suplimentară recurentul a invocat că în prezentul litigiu a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată, iar conform prevederilor legale și conform practicii judiciare naționale astfel de litigii nu se impun cu taxa de stat,

făcând referire la prevederile art. 82, 85 alin. (1), 90 Cod de procedură civilă, art. 4 al Legii taxei de stat și art. 63 al Regulamentului activității de avocat.

A susținut că statul expres a prevăzut în norma legală că activitatea avocatul este una profesională și nu ține de domeniul prestărilor de servicii. Astfel, că cheltuielile de judecată nu se taxează și din acest principiu inclusiv această procedură fiind aplicată și litigiilor avocat vs client.

În conformitate cu articolul 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 17 octombrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent lipsesc la dosar.

Astfel, recursul, declarat la data de 14 noiembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Conform art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Analizând prevederile normelor de drept citate în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor vizate.

Din materialele dosarului rezultă că, nefiind de acord cu hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, CA „Mihail Durnescu” a contestat-o cu apel, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Tot materialele cauzei atestă că prin încheierea din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea CA „Mihail Durnescu” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CA „Mihail Durnescu”, acordând apelantului un termen rezonabil până la 10 septembrie 2018 pentru depunerea prin intermediul biroului de audiență a Curții de Apel Chișinău a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 17678,76 lei.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 prevede că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, potrivit forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul constată că, instanța de apel justificat a respins scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de CA „Mihail Durnescu”, deoarece obiect al acțiunii este încasarea datoriei ce rezultă din contractele de asistență juridică încheiate între CA „Mihail Durnescu”

și intimați, care nu se asimilează cu cheltuieli de judecată. Totodată, titularul cererii de apel în suportul solicitării vizate nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat.

În concluzie, Colegiul reține ca fiind justă respingerea de către instanța de apel a cererii de scutire de la plata taxei de stat în circumstanțele lipsei probelor în acest sens, precum și soluția de a nu da curs apelului, deoarece la materialele cauzei lipsește dovada achitării taxei de stat, lacună care urmează a fi înlăturată.

La fel, Colegiul remarcă că, încheierea prin care a fost respinsă cererea CA „Mihail Durnescu” privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel, conform avizului de recepție a scrisorilor recomandate, a fost recepționată de către CA „Mihail Durnescu” la data de 13 iulie 2018 (f.d.98, Vol. II), însă, în termenul acordat, adică până la 10 septembrie 2018, recurentul nu au îndeplinit indicațiile instanței de apel și nu au prezentat dovada achitării taxei de stat.

Urmare, prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă ce către CA „Mihail Durnescu” a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Din conținutul încheierii recurate rezultă că, restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea din 04 iulie 2018, referitor la prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în virtutea obligației impuse de lege, apelantul nu s-a conformat și nu a executat integral încheierea din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, din care considerente, instanța de recurs apreciază dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, legală și întemeiată.

Colegiul reține că, apelantul a avut timp suficient și posibilitate de a înlătura integral și în termen neajunsurile menționate în încheierea din 04 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău însă, nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 Cod de procedură civilă, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus

judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierile recurate sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către CA „Mihail Durnescu” și a menține încheierea din 04 iulie 2018 și încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”.

Se menține încheierea din 04 iulie 2018 prin care a fost respinsă cererea depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel și încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva Firmei de Producție și Comerț „Tehsib Impex” Societate cu răspundere limitată, Ștefan Poian și Ninei Poian cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Mariana Pitic

Judecători

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru